

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/41/2024
Identifikačné číslo spisu:	8713211167
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8713211167.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. C.G., narodenej XX. Y. XXXX, A., Š. XXX/.XX, zastúpenej Advokátska kancelária Miloš Čičmanec s. r. o., Poprad, Petra Jilemnického 5778/43, proti žalovaným 1/ M.Á. I., narodenej XX. V. XXXX, O., E. 5, 2/ Q. I., narodenej XX. B. XXXX, O., L. A. XX, 3/ B. I., narodenému XX. A. XXXX, O., P. XX, 4/ M. C.N., narodenej X. M. XXXX, O., F. XX, žalovaní 1/ až 4/ zastúpení advokátom Mgr. Stanislavom Fekete, Poprad, Námestie sv. Egídia č. 29/69, o vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 14C/25/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31. októbra 2023 sp. zn. 17Co/48/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ až 4/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. októbra 2021 sp. zn. 14C/25/2013 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči právnym nástupcom pôvodného žalovaného (B. I., nar. XX. X. XXXX) vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 9.095 eur s príslušenstvom, z dôvodu, že pôvodnému žalovanému zaplatila kúpnu cenu za predaj spoluvlastníckych podielov na jeho pozemkoch, ktorú po vyhlásení kúpnej zmluvy za neplatnú v inom súdnom konaní (sp. zn. 11C/128/2011), žalobkyňa nevrátil. Žalovaným 1/ až 4 (ďalej len „žalovaní“) priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala úhradu kúpnej ceny za pozemky vo výške 9.095 eur, hoci zmluva o predaji spoluvlastníckych podielov pôvodnému žalovanému bola formulovaná spôsobom, akoby žalovaný finančnú čiastku od žalobkyne obdržal. Samotný text zmluvy ale nepreukazuje, že k prevzatíu v zmluve uvedenej sumy skutočne došlo. Súd nepovažoval za reálne, že o relatívne vysokej sume neexistoval žiaden doklad o jej prevzatí, priamo na notárskom úrade, pričom značnú sumu v hotovosti prevzala osoba v pomerne vysokom veku. Akceptoval argument žalovanej strany, že žalobkyňa si musela byť istá, keďže zmluvou dochádzalo k obchádzaniu predkupného práva a uvedená suma mohla byť chápaná ako určitá poistka žalobkyne.

Vzhľadom na dôkaznú núdzu, do ktorej sa podľa záveru súdu prvej inštancie žalobkyňa dostala, žalobe nebolo možné vyhovieť. Z dôvodu, že ani o zaplatení sumy 650 eur zo strany žalobkyne súd nemal dôkazy, žalobu zamietol v celom rozsahu. Rozhodnutie o trovách konania súd odôvodnil zásadou úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 31. októbra 2023 sp. zn. 17Co/48/2023 rozhodnutie súdu prvej inštancie v zamietavom výroku zmenil tak, že žalovanej 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 432,57 eura s príslušenstvom a každému zo žalovaných 2/ až 4/ sumu 72,47 eura s príslušenstvom (spolu 649,98 eura); a v prevyšujúcej časti zamietavý výrok potvrdil. Žalovaným 1/ až 4/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 85,71 %. Odvolací súd konštatoval, že kúpna zmluva zo dňa 6. 6. 2011 medzi žalobkyňou a pôvodným žalovaným (B. I.) bola v inom súdnom konaní sp. zn. 11C/128/2011 vyhlásená za neplatnú a z dôvodu plnenia na základe takejto zmluvy, sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia. Bolo nesporné v konaní, že žalobkyňa, resp. jej manžel odovzdal pôvodnému žalovanému určitú finančnú čiastku pred podpisom zmluvy, ktorá však nebola preukázaná v uplatňovanej výške 9.095 eur. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že v konaní o neplatnosť zmluvy (sp. zn. 11C/128/2011), ako aj v priebehu daného sporu, pôvodný žalovaný potvrdil prijaté plnenie len vo výške 650 eur v hotovosti. Odovzdanie vyššej sumy žalobkyňa podľa záveru odvolacieho súdu nepreukázala.

2.1. Odvolací súd zopakoval a doplnil dokazovanie o výsluch svedka P. C. (manžela žalobkyne), ktorý podľa súdu odlišne interpretoval okolnosti odovzdania kúpnej ceny, prítomnosti osôb a neuviedol ani presnú výšku odovzdanej kúpnej ceny. Iné dôkazy na preukázanie spornej skutočnosti zaplatenia celej kúpnej ceny žalobkyňa nenavrhol. Na listinný dôkaz predložený žalobkyňou v odvolacom konaní (listina svedčiaca o výbere vyššej finančnej čiastky z účtu) odvolací súd prihliadať nemohol, s poukazom na tzv. novotu v odvolacom konaní podľa § 366 CSP. Žalobkyňa podľa súdu nemala dôvod nepredložiť listinný dôkaz už v konaní pred súdom prvej inštancie, keďže reálne existoval. Naviac predložená listina nepreukazovala reálne odovzdanie sumy 9.095 eur pôvodnému žalovanému.

2.2. Odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď žalobe čiastočne vyhovel, považujúc za preukázaný nárok žalobkyne vo výške 650 eur (ktorej prevzatie pôvodný žalovaný potvrdil) a v zostávajúcej časti potvrdil zamietavý výrok súdu, z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobkyňou. Žalovaní, zodpovední za preukázaný dlh poručiteľa, boli zaviazaní zaplatiť peňažnú sumu v závislosti od výšky zdedeného majetku po poručiťovi (pôvodnom žalovanom).

2.3. Rozhodnutie o náhrade trov konania odvolací súd odôvodnil pomerným úspechom strán v spore podľa § 255 ods. 2 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 CSP. Navrhla, aby dovolací súd zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu a žalobe vyhovel, alternatívne (v texte dovolania) aby rozhodnutia súdov nižšej inštancie zrušil. Podľa názoru žalobkyne v dôsledku nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, jeho rozhodnutie trpí vadou, ktorá zasahuje do práva na spravodlivý proces a súčasne bola vec nesprávne právne posúdená. Ako vlastníčka susedného pozemku mala záujem nadobudnúť spoluvlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, ale pôvodného žalovaného do zmluvného vzťahu nenútila. Opakovane sa s ním stretla za účelom dojednania kúpnej ceny, ochotná ponúknuť akúkoľvek sumu. K uzavretiu kúpnej zmluvy napokon došlo 6. 6. 2011 na notárskom úrade, za prítomnosti notára a manžela žalobkyne. Ani pri jednom stretnutí nepôsobil pôvodný žalovaný ako človek, ktorý trpí zdravotnou dysfunkciou či chorobou.

3.1. Odvolací súd mal za preukázanú úhradu sumy 650 eur, ale žalobkyni nebolo zrejmé z akých skutkových okolností vychádzal (túto skutočnosť uviedol len pôvodný žalovaný, o ktorej protistrana nepredložila žiaden dôkaz). Žalovaní pri predzmluvných rokovaniach prítomní neboli. Bol to práve pôvodný žalovaný, ktorý trval na úhrade kúpnej ceny v hotovosti, ktorú skutočnosť potvrdila žalobkyňa, ako aj jej manžel svedok P. C.G.. To, že sa výpovede žalobkyne a svedka rozchádzali, bolo dôsledkom dlhšieho časového odstupu. Neodlišovali sa však podľa žalobkyne v podstatných skutkových tvrdeniach. Svedok opísal skutočnosti predchádzajúce uzatvoreniu kúpnej zmluvy, tiež to, že kúpna zmluva bola podpísaná a podpis predávajúceho osvedčený na notárskom úrade. Zhodne uviedli, že celá

kúpna cena bola uhradená v deň podpisu zmluvy, pri jej podpise na notárskom úrade, no presnú sumu si svedok nepamätal. Uviedol tiež, že z osobného účtu pred podpisom zmluvy vybrali so žalobkyňou väčší obnos peňazí, kvôli úhrade kúpnej ceny pôvodnému žalovanému. Žalobkyňa preto namietala, že výpoveď pôvodného žalovaného bola z hľadiska odovzdania peňazí pre súd postačujúca, ale výpoveď svedka a žalobkyne už nie.

3.2. Žalovaní podľa názoru dovolateľky nepreukázali ani to, že obdržali za života alebo po smrti pôvodného žalovaného sumu 650 eur. Pôvodný žalovaný si okolnosti uzavretia kúpnej zmluvy nemal pamätať, ale mal si spomenúť práve na prevzatie sumy 650 eur. Spoluvlastnícke podiely mal pritom záujem získať aj svedok P., ktorý ponúkol pôvodnému žalovanému sumu 35 eur/ m², ale ten spoluvlastnícke podiely previedol na žalobkyňu za vyššiu sumu. Žalobkyňa poukázala aj na predložený prepis emailovej komunikácie právnych zástupcov o mimosúdnom rokovaní v auguste 2018, preukazujúci návrh žalovanej strany na mimosúdne urovnanie vo výške 4.000 eur. Ak by žalobkyňa nevyplatila celú kúpnu cenu, tak by na mimosúdny návrh žalovaných logicky pristúpila. Žalovaná 4/ predala podiely na nehnuteľnostiach svedkovi P. za vyššiu cenu v porovnaní so žalovanou sumou.

3.3. Žalobkyňa zdôraznila, že kúpna zmluva, ktorá obsahuje zákonom stanovené náležitosti, je dostatočným dôkazným prostriedkom, preukazujúcim odovzdanie kúpnej ceny predávajúcemu. Právne predpisy doklad o prevzatí kúpnej ceny nevyžadovali. Vyvstala tak pre žalobkyňu otázka rovnosti strán v konaní, ak nad rámec kúpnej zmluvy mala predkladať ďalšie dôkazy. V konaní sp. zn. 11C/128/2011 pôvodný žalovaný úhradu kúpnej ceny podľa žalobkyne nespochybňoval. Namietala preto právnu istotu zmluvných strán, ak riadne uzatvorená zmluva bola považovaná za nedostatočný dôkaz v spore.

3.4. Z lekárskej správy M. M. z 29. 7. 2011 podľa žalobkyne vyplývalo, že vyšetrenie bolo jediné a účelové, s cieľom spochybniť spôsobilosť pôvodného žalovaného, ktorá v priebehu ďalších rokov nebola žiadnym spôsobom riešená. Prípadná nespôsobilosť pôvodného žalovaného na právne úkony ale nepreukazuje skutočnosť, že kúpnu cenu neprevzal. Je obvyklé, že osoby vyššieho veku nemajú dôveru vo finančné inštitúcie a sú zvyknuté mať finančné prostriedky pri sebe. S cieľom zabezpečiť transparentnosť vyplatenia kúpnej ceny, zmluvné strany sa dohodli na podpísaní zmluvy na notárskom úrade.

3.5. Z vyššie uvedených dôvodov rozhodnutie odvolacieho súdu žalobkyňa označila za nesprávne, nespravodlivé a nepredvídateľné. Záver o nepreukázaní úhrady kúpnej ceny podľa názoru žalobkyne nemôže obstať, ak sa súd nevysporiadal so všetkými návrhmi žalobkyne na vykonanie dokazovania, ako ani s predloženými dôkazmi a skutkovými okolnosťami, ktoré vyšli v konaní najavo a ktoré neboli súdmi koherentne posudzované. Dôsledkom sú nesprávne skutkové zistenia, nesprávne právne posúdenie vecí a vyššie uvedené dôvody zmätočnosti.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu navrhli, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol, alternatívne ako nedôvodné zamietol. Poukázali na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VCdo/2/2017 zo dňa 19. 4. 2017, v ktorom bolo záväzne rozhodnuté o neprípustnosti kumulovania dôvodov prípustnosti dovolania. Žalobkyňa podľa názoru žalovaných kvalifikovala postup odvolacieho súdu ako nesprávny, nespravodlivý a nepredvídateľný, avšak bez bližšieho vysvetlenia v čom konkrétne uvedené vady spočívajú. Nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie vecí vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladajú. Z obsahu dovolania žalobkyne je zrejmé jej doterajšia žalobná argumentácia, uvedená aj v odvolaní, s ktorou sa sudy nižšej inštancie vysporiadali a posúdili ju ako neopodstatnenú. Žalovaní zdôraznili, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená meritórnymi rozhodnutím, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov.

5. Žalobkyňa v dovolacej replike v plnom rozsahu zotrvala na skutočnostiach uvedených v dovolaní. Poukázala na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2018 sp. zn. 1VCdo/1/2018, ktorým bola kumulácia dovolacích dôvodov pripustená. Rovnaký záver prijal aj ústavný súd (PLz. ÚS 1/2018).

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade

so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu, z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

10. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnené uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP.

11. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP (v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) de facto nesprávnymi skutkovými zisteniami, hodnotením dokazovania, nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu a nesprávnym právnym posúdením veci. Dovolací súd preto prostredníctvom uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolaateľkou namietanej procesnej vade, ale túto v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

12. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia, nie je významný subjektívny názor dovolaťľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

14. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

14.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať

sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

14.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak súčasne znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14.3. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. V súvislosti s uplatnenou námietkou dovolateľky o pochybení súdu prvej inštancie v procese dokazovania je súdna prax najvyššieho súdu jednotná v názore, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9CdoPr/8/2023). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

16. Dovolacia argumentácia dovolateľky spočívala v rozsiahlej polemike so závermi súdov nižšej inštancie a v nesúlade s ich skutkovými zisteniami, namietajúc, že odvolací súd mal súdom prvej inštancie zistený skutkový stav prehodnotiť. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

17. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v preskúmvanej veci dovolací súd nezistil.

18. V prejednávanej veci dovolací súd dospel k záveru, že skutkové zistenia odvolacieho súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vzal do úvahy rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán, resp. ich zástupcov a z obsahu spisu vyšli najavo, následne tieto, v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP v spojení s § 191 CSP), vyhodnotil. Doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje závery prijaté odvolacím súdom, po zopakovaní

a doplnení dokazovania (§ 384 ods. 1, 2 CSP). Dovolací súd v hodnotení dôkazov odvolacím súdom nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by totiž predstavovalo odňatie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

19. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania (strana sporu) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Dovolací súd sa nestotožnil s námietkou žalobkyne, podľa ktorej nebolo zrejme z akých skutkových okolností odvolací súd vychádzal vo svojom závere o vyplatení kúpnej ceny len vo výške 650 eur. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia ustálil, že žalobkyňa niesla dôkazné bremeno tvrdenia o reálnom odovzdaní celej kúpnej ceny vo výške 9.095 eur pôvodnému žalovanému, teda, že plnila podľa zmluvy, ktorá následne bola vyhlásená za neplatnú, s následkami ex tunc. V konaní podľa odvolacieho súdu nebolo sporné, že žalobkyňa, respektíve jej manžel odovzdal pôvodnému žalovanému určitú peňažnú sumu, ktorá však nebola preukázaná vo výške 9.095 eur. Odvolací súd argumentoval poukazom na odpor, podaný pôvodným žalovaným v danom spore, v ktorom dôrazne namietal úhradu kúpnej ceny vo výške 9.095 eur podľa kúpnej zmluvy (č. I. 43). Potvrdil, že mu bola odovzdaná peňažná suma, ale len vo výške 650 eur. Aj v konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy sp. zn. 11C/128/2011 pôvodný žalovaný priznal prijaté plnenie 650 eur v hotovosti (č. I. 9). Odvolací súd preto považoval nárok žalobkyne za preukázaný vo výške 650 eur a v prevyšujúcej časti konštatoval neunesenie dôkazného bremena žalobkyňou (odsek 13 a 14 rozhodnutia odvolacieho súdu).

21. Odvolací súd doplnil dokazovanie výsluchom svedka P.Ó. C.G., manžela žalobkyne, ktorý mal osobne na odovzdávaní finančnej čiastky participovať, no jeho výpoveď, podľa záveru odvolacieho súdu, tvrdenia žalobkyne nepotvrdila. Svedok odlišne interpretoval nielen okolnosti odovzdania kúpnej ceny a prítomnosť osôb (kúpnu cenu svedok osobne vyplácal pôvodnému žalovanému pred notárskou kanceláriou, kde čakal so žalobkyňou i pôvodným žalovaným a na notárskom úrade následne overili podpisy na vopred pripravenej kúpnej zmluve, vypracovanej právnym zástupcom žalobkyne, ktorá v spore tvrdila vyplatenie kúpnej ceny priamo na notárskom úrade pri podpise zmluvy a v prítomnosti notára), ale nevedel presne uviesť ani kúpnu cenu. Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že podpísaná kúpna zmluva s textom o vyplatení kúpnej ceny nepreukazuje reálne odovzdanie finančných prostriedkov žalobkyňou pôvodnému žalovanému, pričom žiadne iné dôkazy na preukázanie odovzdania kúpnej ceny žalobkyňa nenavrhla. Odvolací súd teda vyhodnotil vykonaným dokazovaním preukázaný skutkový stav veci, vrátane výšky vyplatenej kúpnej ceny, ktorý potom subsumoval pod príslušné ustanovenia právnej normy.

22. Žalobkyňa v dovolaní namietala právnu istotu zmluvných strán, ak riadne uzatvorená, podpísaná zmluva s úradne osvedčeným podpisom predávajúceho, sa nepovažuje za dostatočný dôkaz v konaní. Dovolací súd v kontexte uvedeného poukazuje na článok 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého súd dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí podľa svojej úvahy, v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonu silu. Obdobne podľa § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, každý jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, prihliadajúc na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Odvolací súd bol tak povinný vyhodnotiť dôkazy, teda aj kúpnu zmluvu jednotlivito ako listinný dôkaz, ale tiež vo vzájomnej súvislosti so všetkými ostatnými dôkazmi. Za preukázanú skutočnosť potom považoval odvolací súd žalobkyňou odovzdané a pôvodným žalovaným prijaté peňažné plnenie vo výške 650 eur z titulu kúpnej zmluvy, v dôsledku neplatnosti ktorej sa žalobkyňa domáha vydania bezdôvodného obohatenia. Z tohto dôvodu odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, v časti o zaplatenie sumy 650 eur a v zostávajúcej časti bol zamietavý výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie

ako vecne správny potvrdený (§ 387 ods. 1 CSP). Dovolací súd pripomína, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

23. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplývali tvrdenia pôvodného žalovaného, prostredníctvom právneho zástupcu, že manželka pôvodného žalovaného po jeho návrate z notárskeho úradu, na ktorom došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, našla mu v peňaženke sumu 650 eur, ktorú pôvodný žalovaný nevedel vysvetliť (odsek 7). Ďalšia argumentácia žalovanej strany sa týkala osobnostnej výbavy pôvodného žalovaného, ktorého myslenie podľa lekárskej správy bolo defektné, a preto vyžadoval dohľad a vedenie. Nebol schopný vyjednať trojnásobne vyššiu cenu za spoluvlastnícky podiel v porovnaní s reálnou cenou. Podľa obsahu spisu (č. l. 123) žalovaná strana poukazovala na skutočnosť, že pôvodný žalovaný bol osobou v staršom veku, so základným vzdelaním, v nepriaznivom psychickom stave, preukazovaným lekárskeým záznamom o psychiatrickom vyšetrení zo dňa 29. 7. 2011, s diagnostickým záverom organická porucha osobnosti, s defektným myslením, poruchami mnestických funkcií, hlavne v zložkách novopamäte, s poruchou kognitívnych funkcií, nesamostatný, so záverečným odporúčaním pozbavenia spôsobilosti na právne úkony (č. l. 120). Vzhľadom na už súdnym rozhodnutím vyslovenú neplatnosť predmetnej kúpnej zmluvy, odvolací súd skonštatoval, že predmetom skúmania v tomto spore nebol duševný stav pôvodného žalovaného. Je potrebné dodať, že uvedené neznamena neprihliadanie na preukázané skutočnosti, týkajúce sa osoby pôvodného žalovaného, z hľadiska veku a s tým súvisiaceho zdravotného stavu, ako zraniteľnej osoby.

24. Už v odpore proti platobnému rozkazu v danom spore (č. l. 43), na ktorý poukazoval odvolací súd, pôvodný žalovaný uvádzal, že bola to žalobkyňa, ktorá ho oslovila s ponukou odkúpenia pozemkov a ktorá zabezpečila vypracovanie predmetnej kúpnej zmluvy, ktorú mu následne predložila na podpis. Odvolací súd vychádzal aj z výsledkov dokazovania v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy sp. zn. 11C/128/2011, v ktorom pôvodný žalovaný tiež namietal odovzdanie celej kúpnej ceny podľa zmluvy (odsek 10 rozhodnutia odvolacieho súdu) a z ktorého vyplývalo, že nebol ani zaviazaný k náhrade trov protistrany z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré boli vzhliadnuté v okolnostiach prípadu (z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že uzavretie zmluvy iniciovala žalobkyňa, ktorú pripravoval jej právny zástupca a ktorý mal pôvodného žalovaného upozorniť na riziko neplatnosti zmluvy v súvislosti s predkupným právom spoluvlastníkov, práve s ohľadom na jeho starší vek a neznalosť práva).

25. Žalovaná strana, podľa obsahu spisu, v prejednávanej veci zamerala svoju obranu aj na značnú nadsadenosť kúpnej ceny oproti reálnym cenám, za ktoré sa v rozhodnom čase pozemky v danej lokalite predávali (kúpna cena v predmetnej zmluve mala predstavovať takmer 100 eur/m² za spoluvlastnícke podiely, ktoré by bolo potrebné následne vysporiadať). Aj žalobkyňa na pojednávaní 19. 6. 2015 potvrdila, že odkúpila svoj pozemok za cenu 15 eur/m² (č. l. 84). Cenové relácie v danej lokalite mali priblížiť tiež svedecké výpovede. Konkrétne svedok M. K. vo svojej výpovedi uviedol, že v rozhodnej dobe sa pozemky predávali za cenu 8 - 9 eur/m² (č. l. 154) a svedok T.. B. P. vypovedal, že s pôvodným žalovaným sa dohodli na konkrétnej sume za odpredaj pozemkov vo výške 35 eur/m² (č. l. 155).

26. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj absenciu dokladu o prevzatí relatívne vysokej sumy pôvodným žalovaným, súd prvej inštancii dospel k záveru, že odovzdanie peňazí zostalo naďalej spornou a nepreukázanou skutočnosťou z dôvodu tzv. dôkaznej núdze žalobkyne, v dôsledku čoho nebolo možné žalobe v plnom rozsahu vyhovieť.

27. Žiada sa tu dodať, že dôkazné bremeno je inštitútom procesného práva, ktorý umožňuje súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, kedy určitá skutočnosť v spore rozhodná, nebola preukázaná, teda v prípadoch, kedy výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver o pravdivosti tejto skutočnosti, ale ani záver o tom, že by bola nepravdivá. Aj v týchto prípadoch súd musí rozhodnúť v neprospech tej strany konania, v záujme ktorej bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť. Dôkazné bremeno teda umožňuje súdu rozhodnúť v tzv. dôkaznej núdzi. V prejednávanom

spore niesla žalobkyňa dôkazné bremeno tvrdenia, že na základe kúpnej zmluvy odovzdala pôvodnému žalovanému sumu 9.095 eur, ktoré podľa záverov súdov nižšej inštancie neunesla, vzhľadom na skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, týkajúce sa samotného kontraktačného procesu uzatvárania predmetnej kúpnej zmluvy, výšky kúpnej ceny, ako i subjektov tohto zmluvného vzťahu. Uvedené skutočnosti vo svojom súhrne súdy nižšej inštancie vyhodnotili ako úspešnú obranu žalovanej strany, účinne spochybňujúcej tvrdenia žalobkyne ohľadom rozhodnej skutočnosti odovzdania peňazí, ktorá tak zostala nepreukázaná, aj napriek výsluchu svedka vykonaného odvolacím súdom. Žiadne iné dôkazy na preukázanie odovzdania kúpnej ceny žalobkyňa nenavrhol.

28. Podľa § 366 CSP odvolací súd odôvodnil prečo neprihliadol na žalobkyňou predloženú listinu v odvolacom konaní, týkajúcu sa výberu vyššej finančnej čiastky z účtu, keďže tento dôkaz mohla žalobkyňa predložiť už v prvoinštančnom konaní, a ktorý nesvedčí o tom, že suma 9.095 eur bola aj reálne odovzdaná pôvodnému žalovanému. Svedok P. C. vypovedal, že peniaze, ktoré vyplácal pôvodnému žalovanému, vyberal v hotovosti približne mesiac pred odovzdaním.

29. S odkazom na uvedené myšlienkový postup súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu bol dostatočne vysvetlený, poukazom na rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ako i na právne závery, ktoré súd prijal. Do práva na spravodlivý súdny proces totiž nepatrí právo sporovej strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I.ÚS 252/04), ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (sp. zn. I.ÚS 198/97), respektíve, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré predkladá strana sporu (sp. zn. I.ÚS 3/97). Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

30. S námietkou žalobkyne v dovolaní, že jej výpoveď a výpoveď svedka P. C. (manžela žalobkyne) sa nerozhádzali v žiadnych podstatných skutkových tvrdeniach, nemožno súhlasiť. Odvolací súd konštatoval odlišnosť výpovede svedka vo vzťahu k okolnostiam odovzdania kúpnej ceny, prítomnosti osôb pri jej odovzdávaní, ako i presnej výšky kúpnej ceny. Z obsahu dovolania plynie, že žalobkyňa predkladá vlastné hodnotenie dôkazov, vrátane svedeckej výpovede, preferujúc kúpnu zmluvu ako jednotlivý dôkaz, bez zohľadnenia všetkých dôkazov v ich vzájomnej súvislosti, a s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP). Ani v tomto smere nemožno odvolaciemu súdu vytknúť závažné pochybenie, že by výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplývali, či opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo.

31. Žalobkyňa v dovolaní preto nedôvodne namietala porušenie procesných ustanovení o dokazovaní, nezohľadnením všetkých skutočností, ktoré z vykonaného dokazovania vyšli najavo a nesprávnym posúdením požiadavky na objektívne zistený a konkrétne vyjadrený záver.

32. Dovolacia námietka žalobkyne týkajúca sa nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, tak nebola spôsobilá založiť prípustnosť dovolania. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdu nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalobkyne na spravodlivé súdne konanie (t. j. závažné deficit v dokazovaní v intenzite odôvodňujúcej porušenie práva žalobkyne).

33. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúca z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať

logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Porušením práva na spravodlivý proces nie je pritom iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany sporu.

34. Ani žalobkyňou namietaná procesná vada riadne nezdôvodneného rozhodnutia odvolacieho súdu, nebola preukázaná.

35. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležité odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným nástrojom súdnej autority k zabezpečeniu spravodlivosti.

36. Podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná rozporom súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov, s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky musia pritom dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

37. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v prejednávanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

38. Dovolateľka namietané nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vzťahovala na ním vyššie uvádzané nedostatky v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov.

39. Dovolací súd nezistil, že by v posudzovanej veci išlo o prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobkyne, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, v čom rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne a v čom nie. Dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami.

40. Žalobkyňa v dovolaní nedôvodne namietala aj nevysporiadanie sa súdmi nižšej inštancie so všetkými dôkaznými návrhmi, ako i s predloženými dôkazmi a skutočnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania v tom prípade, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a

návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06). Ak sudy nižšej inštancie nereagovali na argumenty žalobkyne týkajúce sa návrhu protistrany na mimosúdne riešenie sporu, predaja nehnuteľností žalovanou 4/ a s tým súvisiacej spisovej dokumentácie z katastrálneho konania, tieto neboli spôsobilé ovplyvniť súdmi prijaté právne závery. Poukaz žalobkyne v dovolaní na tzv. Radbruchovu formulu, vzťahujúcu sa na konflikt medzi pozitívnym a prirodzeným právom, postrádal vymedzenie extrémne nespravodlivej právnej normy, ktorá ako „nespravodlivé“ právo musí ustúpiť (t. j. dôvodov pre rozhodnutie súdu contra legem).

41. Nedostatky odôvodnenia súdneho rozhodnutia musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v článku 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 336/2019). Svojvôľa (arbitrárnosť) sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách: ako procesná svojvôľa, teda hrubé alebo opakované porušenie zásadných ustanovení právnych predpisov, upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo ako hmotnoprávna (meritórna) svojvôľa, teda extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). O arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide aj vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo nebol daný prípad.

42. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok.

43. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Namietat' cez vadu zmätočnosti aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, je vylúčené. Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f) CSP (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/58/2022).

44. V zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2019 sp.zn. I. ÚS 61/2019 aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje Civilný sporový poriadok, je opodstatnený názor, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010). Skutočnosť, že dovolateľka mala v posudzovanej veci odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

45. Dovolaťka nedôvodne namietala i porušenie zásady rovnosti strán v konaní. Obsah princípu rovnosti sporových strán sa v civilnom sporovom konaní prejavuje ako tzv. funkčná rovnosť, spočívajúca v takom procesnom postupe súdu, aby sa každej zo sporových strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenia, napríklad právo navrhovať dôkazy, vyjadriť sa k dokazovaniu či zúčastniť sa pojednávania a podobne. Táto ústavná zásada zaručuje len procedurálnu

rovnosť v určitom konaní, nie rovnosť v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobkyni bolo znemožnené uplatňovať procesné oprávnenia v danom spore. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a následne vyhodnotenie dokazovania prislúchalo súdu (porov. odsek 32 tohto rozhodnutia).

46. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súdu uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalobkyne v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

47. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania uplatňovala aj podľa § 421 ods. 1 CSP, bez formálneho a obsahového vymedzenia konkrétneho dovolacieho dôvodu, podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (pri riešení právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), písm. b) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá by v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená) alebo písm. c) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne).

48. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP dovolací súd skúmal, či žalobkyňa v dovolaní vôbec formulovala a identifikovala právnu otázku, na vyriešení ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (riešenie, ktorej viedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), či vymedzila jej podstatu a uviedla súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré žiada nesprávnosť právneho riešenia odvolacieho súdu. Len s obsahom rozhodnutia odvolacieho súdu korešpondujúce označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľky odvolací súd riešil nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či bol naplnený niektorý z dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

49. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP má byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má teda len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľky odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 433 a § 432 ods. 2 CSP) a pri ktorej s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu súčasne platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

50. Najvyšší súd konštantne uvádza vo svojich rozhodnutiach, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnou aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z uvedeného vyplýva rozsah, ale aj obsah dôvodov, ktoré musí dovolateľ uplatniť. Dovolací dôvod preto dovolateľ musí vymedziť tak, že uvedie ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť práve tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

51. Dovolací súd je pritom viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľka za nesprávne. Dovolanie žalobkyne však neobsahovalo vymedzenie právnej otázky vyššie uvedeným spôsobom. Nesprávnosť právneho posúdenia nemožno vymedziť nesprávnym alebo neúplným zistením skutkového stavu. V prípade dovolania, ktorého prípustnosť je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 CSP a dôvodnosť vysvetľovaná nesprávnym právnym posúdením, má kľúčový význam to, či dovolanie obsahuje náležitú argumentáciu spochybňujúcu správnosť aplikácie niektorej právnej normy alebo správnosť jej interpretácie. Takáto argumentácia ale v danom prípade netvorí obsah dovolania žalobkyne.

52. Sumarizujúc uvedené bol daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP, v zmysle

ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

53. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Podľa zásady úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), žalovaní majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

54. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.